

Lyden av Norge

Taler

Erna Solberg

Dato

17 mai 2014

Sted

Troldhaugen, Hop i Fana

Omstendigheter

Kransenedleggelse ved Edvard og Nina Griegs grav

- 1 Kjære venner av Nina og Edvard Grieg,
kjære venner av Troldhaugen,
kjære alle sammen,
- 5 I dag skal hele landet feire at det er 200 år siden Norges grunnlov ble til på Eidsvoll. Her i Bergen er det en god start på dagen å samles ved Nina og Edvard Griegs grav.

- Vi er samlet her for å hedre et kunstnerpar som brant for norsk kunst og kultur.
- 10 Og vi hedrer en komponist som er blitt stående som den største vi har -- og en av de største internasjonalt.

- Edvard Griegs musikk er blitt beskrevet som noe av det «norskeste» av det norske. Han var en kunstnersjel fra Bergens borgerskap, innpodet med vestlig
- 15 kunstmusikk og begeistret for Norges kulturarv. Så gjorde han den lokale musikken til sin, blant annet ved å komponere i hardingfelas overtoneskala. Der ligger noe av hemmeligheten i hans suksess.

- Nina Grieg var sanger, men også akkompagnatør og komponist. Slik levde de
- 20 sitt kunstnerliv sammen, som et par trekkfugler. Om vinteren turnerte de og holdt konserter. Midt i mai kom de hjem, i tide til at Edvard Grieg kunne delta i 17. mai-prosesjonen -- som Ole Bull. Nina så på. For kvinner hadde ikke adgang til 17.mai-togene før i 1889.

- 25 Grieg hadde sitt kunstneriske utgangspunkt i tysk romantikk, men han ville være norsk -- uten å havne i sneversynt sjåvinisme. Denne konflikten mellom det nasjonale og det internasjonale preget hans livsverk. Den nasjonale idé var i

30 tiden han levet i. Med grunnloven som basis pågikk arbeidet for at Norge skulle bli en fullt selvstendig stat. I Grieg-parets kretser var nasjonsbygging både motiv og motivasjon for kunstnerisk virke.

Grieg ble en lederskikkelse i norsk kulturliv. Hans meninger hadde sterk gjennomslagskraft. Da Norge til slutt ble en fullt selvstendig stat i 1905, ga han
35 uttrykk for at dette året hadde virkeliggjort hans ungdomsdrømmer. Riktignok var han republikaner av gemytt. Men i 1905 sa han: «Hvor meget jeg enn elsker republikkens idé, er jeg ikke et øyeblikk i tvil om at nu fordres kongedømmet.»

To år senere satt Nina Grieg alene igjen her på Trolldhaugen. Eiendommen ble
40 etterhvert solgt og siden gjort til det museet vi kjenner i dag. Men musikken fortsatte hun med, som sanglærer og som akkompagnatør i konsertsalene, til hun døde i 1935 -- to uker etter sin 90-årsdag.

Her bodde de sammen i over 20 år. Her feiret de sølvbryllupsdagen i 1892 -- en
45 dag som var inspirasjon til bryllupsdagsgaven fra ham til henne året etter. «Gratulantene kommer» het stykket som nå er verdenskjent under navnet «Bryllupsdag på Trolldhaugen».

Ved 200-årsjubileet for Norges grunnlov er det godt å minnes disse to som
50 bidro til å lage «lyden av Norge».

Det er i takknemlighet for hva Nina og Edvard Grieg ga av tanker og toner for nasjonen og verden, denne kransen nå skal legges ved gravstedet deres.

55 **Kilde**
www.regjeringen.no

Emner
17. mai-tale, Edvard Grieg

60 **URI**
<https://www.virksommeord.no/tale/lyden-av-norge>